

והוינן: והכא, מאי כבוד אלהים איכא בהסתרת תקנה זו?

ומשנינן: שאם יתגלה הדבר ויוליכו פחות פחות מד' אמות, דלמא מתוך כך אתי לאיתויי ד' אמות ברשות הרבים בפעם אחת, ויעברו על איסור תורה.

וכיון שהדבר קרוב לבוא לידי איסור תורה, לא רצו לגלותו.

מיהו לא אסרו את הדבר לגמרי. אלא אם אין עמו נכרי או בהמה, או חרש שוטה וקטן, מותר לו להוליכו פחות פחות מד' אמות. אבל אם יש לו אחד מאלו, לא יעשה כן.⁽³⁾

תניא: רבי אליעזר אומר: בו ביום שעלו

ומשנינן: שיהא מוליכו לכיס ברשות הרבים פחות פחות מד' אמות.⁽²⁾ שיעקור את הכיס ויוליכנו פחות מד' אמות, ויעמוד לפוש. ובכך בטלה העקירה הראשונה. ושוב יעקרנו ויוליכנו פחות מד' אמות, ויעמוד, וכן יעשה עד שיגיע לביתו. נמצא שלא העביר ד' אמות בהעברה אחת. לפיכך אינו חייב מדאורייתא.

ותו הוינן: אמאי לא רצו חכמים לגלותה? והרי הם מעלימים בכך דברי תורה.

ומשנינן: משום "כבוד אלהים הסתר דבר, וכבוד מלכים חקור דבר". שמותר להסתיר דברי תורה לכבוד שמים. אבל אין להסתיר את כבוד האדם ועושרו וחשיבותו, אלא יש לחקור אודותיו.

"אדם בהול על ממונו". ואם תתיר לו מידי, לא יתן דבריו לשיעורין. אלא יעשה כל מה שבירדו להציל. ויעבור אף על איסורי דאורייתא. אבל הכא, שאין השעה דחוקה לו, יציל רק בגוונא שהתירו לו. והיינו דנקיט הכא לישנא ד"אין אדם מעמיד עצמו על מונו". שהיא סברה להתיר. ולעיל בדליקה נקטינן "אדם בהול על ממונו", שהיא סברה לאסור.

3. ודוקא בכיס. אבל במציאה אסור. ראשונים. אבל הרמב"ם בפרק כ הלכה ו כתב, דלהולין פחות מד' מותר אף במציאה. על אף דעל ידי נכרי אסור.

וזהו להיפך מהא דמשמע הכא, דהולכת פחות מד' אמות חמורה טפי מנתינה לנכרי. וכבר השיגו בזה הראב"ד שם.

וביאר הרמב"ם שיטתו בתשובה לחכמי לונל. וכתב, דדוקא בכיס לא רצו להתיר להדיא הולכה פחות מד'. שמתוך שהוא בהול על

2. ורבינו תם סבר, דהוא הדין למי שמתירא מפני הלסטים או השלטון. שאם אין עמו נכרי או חד מכל אלו, מותר לו לטלטל ממונו פחות פחות מד' אמות. וכן מציל את ממונו מפני הדליקה לחצר מעורבת.

אבל הרמב"ן כתב, דאפילו לחצר מעורבת אין מצילין מפני הדליקה. וכן לא יטלטל מפני הליסטים. ולא אמרינן אין אדם מעמיד עצמו על ממונו, אלא במקום שממונו בידיו. ואם תאמר לו להשליכו לא ישמע. אבל כשאין הממון בידו, לא חיישינן שיעבור על איסור תורה אם לא נתירנו לעבור על איסור דרבנן.

והקשה עליו הרשב"א, הא בסוגיין מבואר דאף בדלא נקיט למעות בידיה התירו לו לטלטלן. ודוקא במציאה דלא אתא לידיה לא התירו.

והר"ן חילק בין משנתנו לבין דליקה ולסטים, שכל הפסד שהוא נופל עליו פתאום, שאפילו בלא איסור שבת אדם בהול עליו, אמרינן ביה